

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๒๗/๒๕๖๑

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๓๓/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายประวิทย์ จารุรัชกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่ง นายองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ วาระที่ ๑ ให้พ้นจากตำแหน่ง นายองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง วาระที่ ๒ ที่ดำรงอยู่ปัจจุบัน ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง วาระที่ ๑ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี วาระที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ วาระที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๒ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖ ต่อมาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง วาระที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ และศาลนี้มีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่ง วาระที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารของผู้ถูกกล่าวหา และคู่สมรส ๗ บัญชี จำนวน ๔๓,๒๖๗.๕๐ บาท ๕,๒๐๑.๖๑ บาท ๐.๐๐ บาท ๒,๔๗๔.๘๗ บาท ๕,๑๕๙.๘๘ บาท ๒,๖๕๙.๑๗ บาท และ ๑๖๘.๐๙ บาท รายการเบิกเงินเกินบัญชีของผู้ถูกกล่าวหา และคู่สมรส ๕ บัญชี จำนวน ๖๕,๕๔๓.๑๘ บาท ๕๗,๖๖๒.๓๔ บาท ๑๙,๕๒๐.๖๙ บาท ๑๕,๙๐๒.๒๔ บาท และ ๓๔,๔๙๘.๙๘ บาท กรณีพ้นจากตำแหน่ง วาระที่ ๑ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ๑๒ บัญชี จำนวน ๙,๔๘๕.๖๑ บาท ๕,๓๖๙.๙๖ บาท ๐.๐๐ บาท ๒๓,๕๒๓.๙๔ บาท ๗๖๓,๒๓๑.๓๕ บาท ๐.๐๐ บาท ๗,๓๘๑.๒๘ บาท ๔๐๑,๙๙๙.๙๒ บาท ๕,๓๓๒.๔๔ บาท ๑๓๙,๖๓๒.๕๐ บาท ๓๐๙.๙๒ บาท ๒๗๐.๑๖ บาท รายการเบิกเงินเกินบัญชีของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ๖ บัญชี จำนวน ๒๕,๕๖๐.๖๑ บาท ๓๗,๑๕๑.๕๒ บาท ๑๐,๑๗๕.๑๑ บาท ๔,๙๗๙.๒๙ บาท ๕๓,๑๒๓.๕๒ บาท ๕,๔๔๒.๗๗ บาท และรายการเงินกู้ของคู่สมรส ๑ บัญชี จำนวน ๓๗๖,๔๕๐ บาท และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี วาระที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ๑๐ บัญชี จำนวน ๒๓,๔๓๐.๗๒ บาท ๕,๔๓๘.๗๐ บาท ๐.๐๐ บาท ๑,๑๑๓.๕๑ บาท ๓๔๗,๒๓๘.๕๙ บาท ๐.๐๐ บาท ๒๔.๔๒ บาท ๕,๔๐๐ บาท ๑๔,๑๗๔.๕๙ บาท และ ๒๑๓.๑๐ บาท รายการโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างของคู่สมรส ๑ รายการ รายการเบิกเงินเกินบัญชีของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ๕ บัญชี จำนวน ๖๓,๖๓๐.๐๒ บาท ๒๘,๗๕๐.๘๙ บาท และ ๓๐,๙๕๓.๘๑ บาท ๑๘,๐๗๙.๒๗ บาท และ ๒๘,๓๑๐.๔๔ บาท และรายการกู้เงินธนาคาร ๒ บัญชี จำนวน ๑๓๐,๗๕๐ บาท และ ๑๙๖,๗๑๗.๕๕ บาท

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง วาระที่ ๑ และกรณีพ้นจากตำแหน่ง วาระที่ ๑ หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่มาตรา ๑๖๗ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะที่กระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔ มีหน้าที่ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและวันพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ อย่างไรก็ดี มาตรา ๑๑๙ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ ดังนั้น ถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมีได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มายังศาลภายในกำหนด ๕ ปี ย่อมเป็นการขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) คดีนี้ปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง วาระที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ แต่ผู้ร้องยื่นคำร้องและได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มายังศาลเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ จึงเกินกำหนด ๕ ปี นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันถือเป็นวันที่กระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมเป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการบังคับทางการเมือง เป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญา ขาดอายุความแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการทางการเมืองตามมาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหา

กรณีเข้ารับตำแหน่ง วาระที่ ๑ ได้ ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่ง วาระที่ ๑ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ รายการเงินฝากธนาคารของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ๑๒ บัญชี รายการเบิกเงินเกินบัญชีของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ๖ บัญชี และรายการเงินกู้ของคู่สมรส ๑ บัญชี รวมแล้วเป็นเงินจำนวนมาก ที่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงต่อพนักงานไต่สวนหลายประการ โดยมีประเด็นหลักว่า สมุดเงินฝากธนาคารของผู้ถูกกล่าวหาสูญหาย และไม่ได้ใช้เดินบัญชียานแล้ว จึงไม่ทราบว่ามีเงินในบัญชีจำนวนเท่าใด ส่วนบัญชีเงินฝากของคู่สมรส คู่สมรสเปิดบัญชีเพื่อประกอบธุรกิจค้าขายทราย อันเป็นธุรกิจครอบครัวของคู่สมรส ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้อง จึงไม่อาจทราบรายละเอียดสำหรับบัญชีของบุตรทั้งสองนั้น เปิดบัญชีเพื่อนำเงินเข้าให้บุตรทั้งสองใช้จ่ายในการศึกษา จึงไม่ทราบว่ามีเงินเหลืออยู่ในบัญชีเท่าใดนั้น เห็นว่า แม้จำนวนเงินบางบัญชีมีน้อยหรือไม่มีเหลืออยู่ในวันที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน แต่ก็มีหลายบัญชีที่มีเงินอยู่ในบัญชีหลายแสนบาท และยังคงมีรายการเดินบัญชีอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่วนการประกอบธุรกิจค้าขายทราย กลับปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงว่าตนมีรายได้จากการประกอบธุรกิจค้าขายทราย ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ข้อเท็จจริงจึงไม่ได้เป็นไปตามที่ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ การที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นรายการทรัพย์สินดังกล่าวมา ย่อมได้รับประโยชน์เพราะไม่ต้องถูกตรวจสอบทรัพย์สินโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. พฤติการณ์มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่เจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ประกอบกับผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ จึงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง วาระที่ ๑ มีผลห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้ถูกกล่าวหา ยังคงดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ไว้แล้ว ผู้ถูกกล่าวหาจึงต้องพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสอง และการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา ยังเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่ง วาระที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ด้วย

สำหรับกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง วาระที่ ๑ นั้น เห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้อง ขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี อันเป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติ ในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำการนั้น จึงพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง

พิพากษาว่า นายประวิทย์ จารุรัชกุล ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ วาระที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง วาระที่ ๒ ซึ่งดำรงอยู่ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสอง และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใด ในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง วาระที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ก็มีความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙

ฐานเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่ง วาระที่ ๑ จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๑ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับ ให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ข้อหาและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายธงชัย เสนามนตรี

นายปกรณ์ วงศาโรจน์

นายสุรทิน สาเรือง

นายชลิต กลิ่นะสมิต

นายชัยชนะ ตัญจพัฒนกุล

นางเสมอดาว เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา

นายเอียรदनัย ธรรมดุษฐ์

นายนิพนธ์ พิษยพานิชย์

นายชาติชาย อัครวิบูลย์